

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

“ใคร ๆ ก็อยากเติบโตใหญ่ แต่ไม่มีใครอยากแก่ ใคร ๆ ก็อยากไปสวรรค์ แต่ไม่มีใครอยากตาย” ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจริงในชีวิตมนุษย์ ที่ไม่ปรารถนาจะแก่ชรา ไม่ปรารถนาจะตายแต่ก็ไม่มีใครสมปรารถนาเพราะเป็นสัจธรรมของชีวิตที่มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย ซึ่งในระยะหนึ่งของชีวิตมนุษย์จะตกอยู่ในสภาวะของความแก่ชรา คำว่า ชราจึงมีความหมายถึง การได้ผ่านพ้นช่วงชีวิตของการเป็นเด็ก เป็นผู้ใหญ่ จนกระทั่งเข้าสู่วัยชรา โดยมีการกำหนดอายุที่จะจัดว่าเป็นวัยชราหรือนัยหนึ่งคือวัยผู้สูงอายุของแต่ละประเทศที่มีความแตกต่างกัน เช่น ประเทศญี่ปุ่น กำหนดไว้ 65 ปี ไทย และประเทศอื่นกำหนดไว้ 60 ปี โดยถือว่าเป็นวัยที่ไม่ต้องทำงานอีกต่อไปหรือที่เรียกกันว่าเกษียณอายุการทำงาน โดยมีแนวคิดว่าคุณที่มีอายุในวัยชราควรเป็นวัยที่พักผ่อนเพราะได้คร่ำเคร่งการทำงานมาแล้วเป็นเวลาหลายสิบปี

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันเป็นยุคสมัยที่พัฒนาการทางเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจนเข้ามามีอิทธิพลในชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก แทบจะทุกขณะในช่วงเวลาที่โลกหมุนเทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าก็หมุนตามโลกอยู่ทุกขณะ การติดต่อสื่อสารในยุคดิจิทัลมีผลเอื้ออำนวยต่อการดูแลใส่ใจสุขภาพของประชากรอันเป็นการกระตุ้นให้ประชากรหันมาดูแลใส่ใจสุขภาพของตนเองมากขึ้นโดยการส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่เด็ก ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร การออกกำลังกาย จึงส่งผลให้สังคมมนุษย์มีคุณภาพชีวิตสูงขึ้นจากรักษาสุขภาพ อนามัย และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นถูกต้องตามสุขลักษณะมากขึ้น มีการใช้ชีวิตที่ระมัดระวังมิให้กระทบต่อสุขภาพมากขึ้น ประกอบกับมีการพัฒนาทางการแพทย์ที่ล้ำหน้าและทันสมัยเจริญตามเทคโนโลยีไปด้วยจึงทำให้การแพทย์สามารถค้นหาวิธีการไม่ว่าจะเป็น อาหารเสริมเพื่อสุขภาพ ยารักษาโรค วิทยาการทางการแพทย์ ทำให้การรักษาโรคร้ายต่าง ๆ สามารถรักษาพยาบาลโรคร้ายที่ช่วยยืดอายุผู้ป่วยได้ ปัจจัยดังกล่าวมานี้ ส่งผลให้อายุขัยของมนุษย์ยืนยาวขึ้นมากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการจะถูกจัดให้เป็นผู้สูงอายุได้นั้นย่อมมีความหมายว่าผ่านการใช้ชีวิตมาแล้วระยะหนึ่งทำให้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูง และบางคนที่มีการศึกษาสูงย่อมมีองค์ความรู้สูงที่มีได้สูญหายจากการเพิ่มของอายุ จึงกล่าวได้ว่า ผู้ชราหรือผู้สูงอายุมีทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์ที่สูง ดังนั้น การที่แต่ละประเทศจะจำกัดการได้มีโอกาสที่จะนำเอาคุณสมบัติเหล่านั้นของผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องทั้งนี้หมายรวมถึงผู้สูงวัยที่มีสุขภาพดีแข็งแรง ที่จะสามารถทำงานได้แม้จะได้น้อยกว่าผู้ที่อยู่ในวัยทำงานก็ตามจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมจะทบทวนเสียใหม่ปัญหานี้มีหลายประเทศยอมรับในสภาพการณ์เช่นนี้จึงได้มีการปรับเปลี่ยนอายุการทำงานเสียใหม่เป็นจากเดิม 60 ปีเกษียณการทำงานมาเป็น 65 ปี หรือ 70 ปี เพื่อเป็นการให้โอกาสการทำงานแก่ผู้สูงอายุที่ไม่ติดขัดกับอายุการเกษียณการทำงาน และเพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุซึ่งการเพิ่มของขนาดและสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุนี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นไปทั่วประเทศที่พัฒนาและกำลังพัฒนา อันเป็นการแน่นอนว่าปรากฏการณ์นี้มีใช้เกิดขึ้นแต่เพียงสังคมไทยเท่านั้น แต่ปรากฏให้เห็นขึ้น

ในอีกหลายประเทศ อาทิ ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอัตราการสูงอายุของประชากรเร็วมากที่สุดในกลุ่มประเทศพัฒนา โดยมีอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุจากการแสดงข้อมูลของสมาคมวางแผนครอบครัวของญี่ปุ่น หรือ (JFPA) ระบุว่า ในจำนวนประชากรญี่ปุ่นทั้งหมดจำนวน 126,950,000 คน มีบุคคลที่อายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 34,610,000 คน ซึ่งเมื่อเทียบในแต่ละปีแล้วจำนวนผู้สูงอายุจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นประมาณ 730,000 คนและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ ไป อีกทั้งยังมีตัวเลขที่เพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุที่เกิน 100 ปีแล้ว เกือบ 68,000 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2016 ที่มีจำนวน 65,000 คนจากประชากรเกือบ 127 ล้านคนทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีประชากรอายุเกิน 100 ปีมากกว่าประเทศอื่น ๆ โดยคิดเป็น 4.8 คนต่อประชากร 100,000 คน (ไทยทริบูน, 2561) สถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าประเทศญี่ปุ่นกำลังกลายเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยผู้สูงอายุ เป็นอันดับหนึ่งของเอเชีย ซึ่งรัฐบาลประเทศญี่ปุ่นได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงในการจ้างงานผู้สูงอายุ (The Act Concerning Stabilization of Employment of Older Person - Law No.68 of May 25, 1971) เพื่อรองรับปัญหาจำนวนผู้สูงอายุและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพที่ยังมีอยู่ในการทำงาน ให้มีการจ้างงานลูกจ้างหลังจากลูกจ้างมีอายุ 60 ปีได้

นอกจากนี้ยังมีประเทศในกลุ่มประเทศพัฒนา เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาจำนวนผู้สูงอายุมีเพิ่มมากขึ้นโดยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวนประมาณ 48 ล้านคน และส่วนใหญ่ยังคงเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการใช้ชีวิตเหมือนคนทั่วไปที่ไม่จัดว่าเป็นผู้สูงวัย ในขณะที่ประชากรชาวอเมริกันอีกส่วนหนึ่งจำนวนประมาณ 4.06 ล้านคน มีอายุตั้งแต่ 85 ปีขึ้นไปถูกทอดทิ้งให้ปราศจากผู้ดูแล และอาศัยอยู่ในสถานพักพิงหรือสถานที่ที่รัฐจัดหาให้ ชาวอเมริกันกลุ่มนี้ไม่มีรายได้ จึงถูกจัดให้เป็นประชากรชั้นสองทำให้สิทธิประโยชน์หลายประการที่จะได้รับจากรัฐน้อยกว่าประชากรชั้นหนึ่งที่เป็นวัยทำงานสามารถสร้างรายได้จากการทำงานและส่งคืนรัฐในรูปแบบของการเสียภาษีเงินได้ (วันดี โภคะกุล, 2549) ส่งผลให้รัฐต้องรับภาระในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อรองรับความต้องการของประชาชนอย่างครอบคลุมและทั่วถึงในทุกชนชั้น อันทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งจัดเป็นประเทศรัฐสวัสดิการในแนวเสรีนิยมประชาธิปไตย ได้มีแนวคิดในการบัญญัติกฎหมายและมาตรการที่ให้ความสนใจต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ กฎหมายผู้สูงอายุ (The Older American Act หรือ OAA) ซึ่งถือเป็นกฎหมายสำคัญที่ตราขึ้นมาเพื่อรองรับสิทธิการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ และได้จัดโครงการบริการจ้างงานผู้อาวุโสในชุมชน (The Senior Community Service Employment Program) ขึ้นเพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีกำลังร่างกาย และกำลังสติปัญญาได้ใช้ศักยภาพที่ตนยังมีอยู่ในการทำงานต่อไป

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุที่ยังคงมีศักยภาพ และสุขภาพ อนามัยแข็งแรง และสามารถทำงานได้ เหตุใดจึงไม่ใช้กำลังกาย กำลังสติปัญญา และเวลาที่เหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์ด้วยการสามารถกลับเข้าสู่ระบบการจ้างงาน จ้างแรงงานได้อย่างปกติเพื่อให้สามารถมีรายได้ในการเลี้ยงชีพได้ จึงมีการหาวิธีการแก้ไขปัญหาและคุ้มครองผู้สูงวัยในประเทศอื่นโดยมีกฎหมายรองรับ

สำหรับประเทศไทยนั้นนับตั้งแต่ ปี พ.ศ.2548 ได้ก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) ซึ่งมีสัดส่วนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ แต่จากสถิติของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ.2564 ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้น

เป็นร้อยละ 20 เข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” และในปี พ.ศ.2578 ผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 30 จนกลายเป็น “สังคมผู้สูงอายุระดับสูงสุด” การที่อัตราประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง จากการศึกษาขนาดและแนวโน้มของประชากรสูงอายุใน ปี พ.ศ. 2503 พบว่าประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีเพียง 1.5 ล้านคน หรือร้อยละ 5.4 ของประชากรทั้งหมด และในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นเป็น 11 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.5 ของประชากรทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาเพียง 60 ปี เพิ่มขึ้นถึง 10 เท่าตัว และผลการคาดประมาณในปี พ.ศ. 2583 จะมีจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 20.5 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 32.13 หรือ ประมาณ 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2561)

จากสถิติผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นนั้น ชี้ให้เห็นแล้วว่าประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและสะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุเป็นวัยที่ต้องการการดูแลจากครอบครัว แต่ในปัจจุบันสภาพครอบครัวของไทยได้ปรับเปลี่ยนจากครอบครัวแบบขยาย (Polygamy) กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว (Monogamy) ที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องรับผิดชอบตนเองในการหารายได้มาหล่อเลี้ยงครอบครัวทำให้การที่เคยอยู่ร่วมกันกลายเป็นแยกย้ายกันอยู่ตามความจำเป็นของการประกอบอาชีพ ส่งผลให้เกิดการทอดทิ้งปู่ ย่า ตา ยาย ผู้สูงอายุให้อยู่โดดเดี่ยวลำพัง ปราศจากผู้ดูแล ก่อให้เกิดความเหงา นำมาซึ่งโรคซึมเศร้า โรคทางจิตใจ และโรคทางกายอื่น ๆ ตามมา เกิดเป็นภาระที่ต้องการการดูแลที่เพิ่มมากขึ้น หากผู้สูงอายุคนใดที่มีสถานะทางการเงินที่ได้เก็บสะสมมาเมื่อครั้งยังสามารถปฏิบัติงานหรือมีเงินสะสมจากการทำงานตลอดชีวิต ก็ไม่เป็นการยากที่จะจ้างคนมาดูแลผู้สูงอายุได้ แต่หากผู้สูงอายุนั้นเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ไม่มีเงินเก็บสะสมมาไว้ใช้ในบั้นปลาย คงมีเพียงสวัสดิการ และการช่วยเหลือจากรัฐไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการรักษาพยาบาล เช่น บัตรประกันสุขภาพ สิทธิรักษาโรงพยาบาลของรัฐ ประกันสังคม ฯลฯ แต่สิทธิดังกล่าวมานี้ก็ไม่ครอบคลุมกับสิทธิที่จะได้รับการดูแลอันเป็นการนอกเหนือจากสวัสดิการที่รัฐจัดให้

ในปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเรื่องการทำงานของแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทยยังไม่ชัดเจน ทำให้แรงงานผู้สูงอายุถูกปฏิเสธการจ้างงานอยู่บ่อยครั้ง (กิตติสุดา กิตติศักดิ์กุล และเกียรติพร อำไพ, 2562) ดังนั้นการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องประกอบกับสถานการณ์การจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย รวมถึงการศึกษากฎหมายการจ้างแรงงานผู้สูงอายุที่ใช้อยู่ในหลายประเทศมาเป็นตัวช่วยในการให้สามารถขยายอายุการทำงานของผู้สูงอายุที่เกินกว่า 60 ปีได้ จึงเป็นแนวคิดของการวิจัยนี้โดยเล็งเห็นผลว่า ในเมื่อผู้สูงวัยที่ไม่ได้ทำงานในระบบแรงงานตามที่กฎหมายแรงงานกำหนดไว้หรือตามระบบราชการแต่ด้วยเหตุที่แม้ผู้สูงอายุจะเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระของร่างกาย สมรรถภาพในการทำหน้าที่ของร่างกายเสื่อมถอยลง แต่ก็มีหลายคนที่ยังคงมีสุขภาพ อนามัยที่ยังแข็งแรงพอที่จะใช้แรงงานในการทำงานได้จึงควรมีกฎหมายรองรับในกรณีดังกล่าวให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการทำงานได้เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถมีสิทธิตามกฎหมายในการทำงานเมื่ออายุล่วงเลยวัยเกษียณได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานของผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่น
3. เพื่อวิเคราะห์การจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย
4. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต และความมั่นคงทางชีวิตของผู้สูงอายุในด้านสวัสดิการ แรงงาน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสิทธิตามกฎหมายแรงงานในการสามารถทำงานเมื่ออายุเกิน 60 ปีได้ และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้สามารถสร้างเป็นแผนในการถ่ายทอดงานวิจัยได้ คือ นำงานวิจัยที่ได้มาจากการวิเคราะห์และสรุปผลและแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายแล้วมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และนำไปสอนในคณะนิติศาสตร์ในรายวิชากฎหมายแรงงาน เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้และให้นักศึกษาออกถ่ายทอดแก่ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยบูรณาการกับการเรียนการสอน โดยร่วมมือกับศาลจังหวัดระยองแผนกคดีแรงงานเพื่อลงพื้นที่ในการเผยแพร่ความรู้
2. ประโยชน์ในเชิงนโยบาย สามารถนำประเด็นปัญหาที่ผ่านการศึกษารวบรวมแล้วมาเพื่อแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานของผู้สูงอายุซึ่งไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายไทย
3. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชากฎหมายแรงงานในคณะนิติศาสตร์ได้ และเป็นการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารวบรวมผู้วิจัยแบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็นดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจะทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษารวบรวมและวิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาประกอบด้วย

1) แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ได้แก่ แนวคิดสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ หลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights) หลักการเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติและนโยบายขององค์การสหประชาชาติ

2) กฎหมายในประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง(International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ.1966 (International Covenant on Economic , Social and Cultural Rights หรือ ICESCR) กฎบัตรสหประชาชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ

ของประเทศญี่ปุ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2540 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงาน

ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept interview) และการสนทนากลุ่มเฉพาะเจาะจง (Focus Group) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในประเด็นมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น สถานการณ์การจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย

2. ขอบเขตด้านประชากร

ในการวิจัยเอกสาร ประชากรที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการจ้างแรงงานของผู้สูงอายุ สถานการณ์การจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย และปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย

การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลแรงงาน ทนายความ เจ้าหน้าที่ที่วิชาการของศาลแรงงาน นักวิชาการแรงงาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

และในการระดมความคิดเห็นการสนทนากลุ่มเฉพาะเจาะจง (Focus Group) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของประชากรกลุ่มสนทนาออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คนดังนี้ 1) ผู้พิพากษาศาลแรงงาน 2) ทนายความ และ 3) เจ้าหน้าที่ที่วิชาการของศาลแรงงาน และนักวิชาการแรงงาน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ มีนาคม 2562 - กุมภาพันธ์ 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป
การจ้างแรงงาน หมายถึง การให้ค่าตอบแทนผู้สูงอายุในการทำงานเพื่อตอบแทนการที่ผู้สูงอายุจะทำงาน

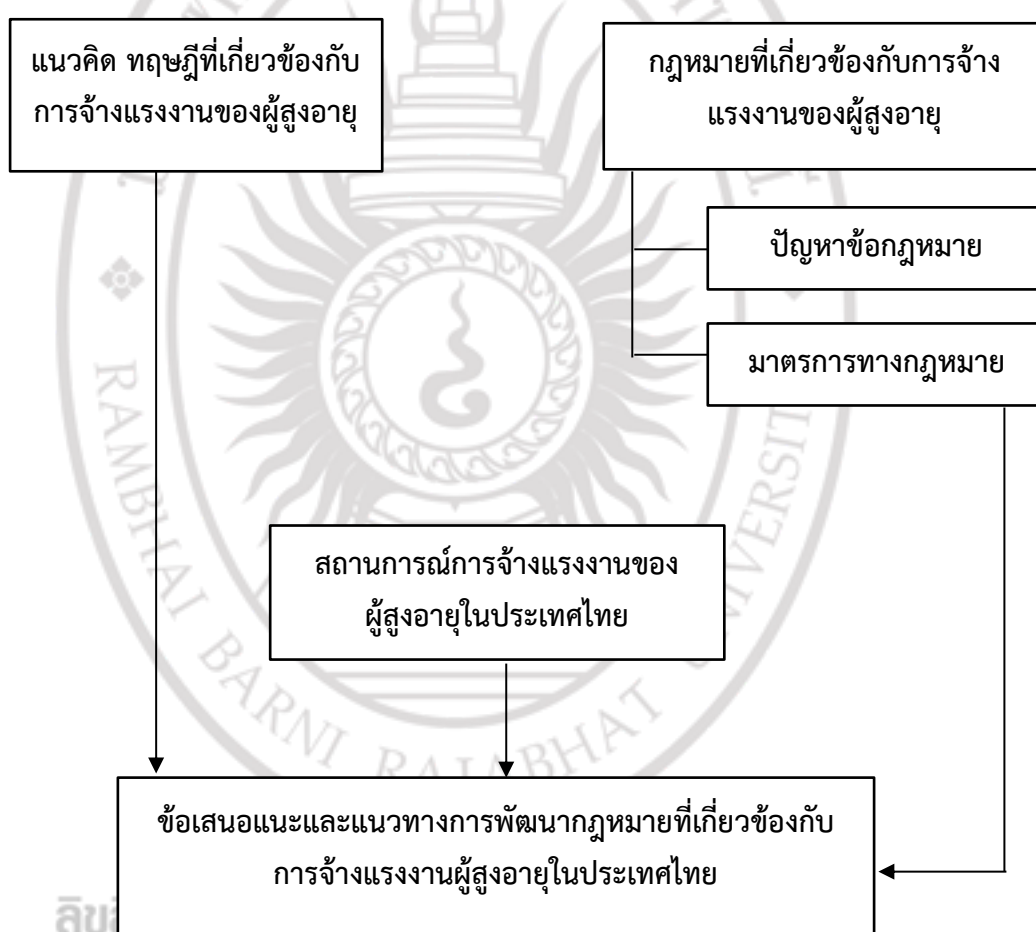
สวัสดิการ หมายถึง การดูแล ให้การช่วยเหลือที่เอื้ออำนวยให้มีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสะดวกสบายและให้รวมถึงการเข้าร่วมดำเนินการด้วยตนเองเพื่อความเป็นที่ดีขึ้น

การคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ หมายถึง การจัดสวัสดิการของรัฐตามกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุให้เท่าเทียม และเสมอภาคกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งประเด็นที่ศึกษาออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ 1) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานของผู้สูงอายุ ได้แก่ แนวคิดสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ หลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights) หลักการเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามกฎหมายประเทศไทยและนโยบายขององค์การสหประชาชาติ 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาข้อกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย และ 3) สภาพการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย

สมมติฐานในการวิจัย

การมีกฎหมายในการขยายเวลาการทำงานของผู้สูงอายุนั้นเป็นการรับรองสิทธิผู้สูงอายุในการทำงานได้โดยชอบด้วยกฎหมายแรงงานเพื่อให้มีสิทธิ หน้าที่ ตามกฎหมาย และคุ้มครองผู้สูงอายุให้มีรายได้ตามกฎหมายเพื่อให้สามารถใช้ในการเลี้ยงชีพของตนได้จนถึงอายุขัยและไม่เป็นภาระแก่ภาครัฐสังคม และครอบครัวทำให้ผู้สูงอายุไม่ถูกมองว่าเป็นภาระและไม่รู้สึกสิ้นหวังจนไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป